

**Nemi bérszakadékkal kapcsolatos percepciók
Magyarországon**

1. Bevezető

A Policy Solutions az Amnesty International Magyarország megbízásából a ZRI Závecz Research Piac- és Társadalomkutató Intézettel közösen 2020. november 2-12. között a magyarországi teljes lakosságot reprezentáló 1000 fős, személyes megkérdezésen alapuló országos mintán készített közvélemény-kutatást.

Módszertan

A megkérdezettek száma: 1000 fő, akik együttesen az ország 18 éves és annál idősebb lakosságát képviselik.

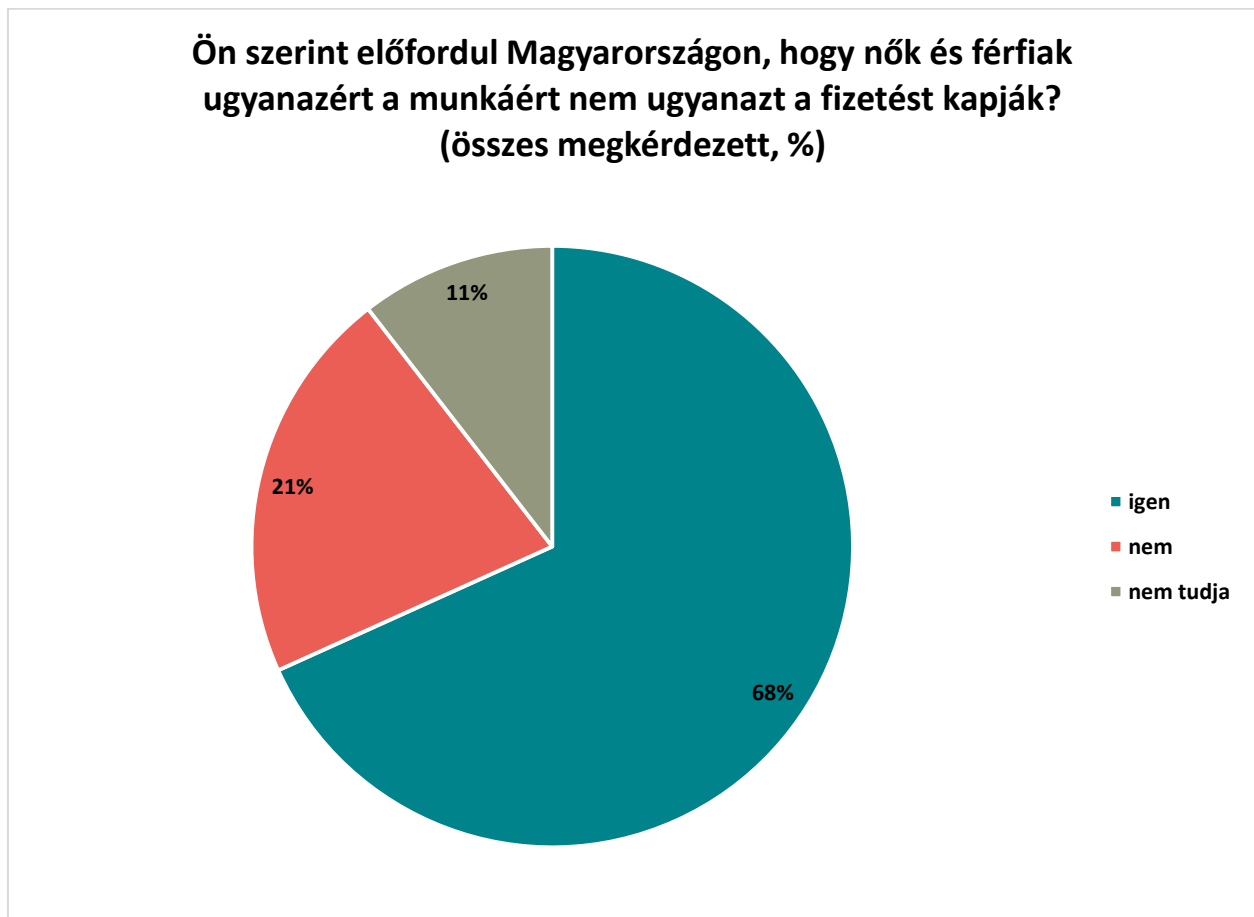
Alapsokaság: 18 éves és idősebb, állandó magyarországi lakóhellyel rendelkező magyar állampolgárok. Az alapsokaság és a megkérdezettek összetétele megegyezik.

A közvélemény-kutatás során kapott adatok 1000 fős mintánál legfeljebb plusz-mínusz 3,2 százalékponttal térhetnek el attól, amit akkor kaptunk volna, ha minden választókorú személyt megkérdeztünk volna az országban.

Kutatásunkban a nemi bérszakadékkal kapcsolatos percepciókat elemeztük. Először azt vizsgáltuk, hogy mennyire tartják valós gyakorlatnak a magyarok a nemi alapú bérdiszkriminációt. Ezt követően azt kérdeztük meg a kutatás résztvevőitől, hogy támogatnának-e egy olyan törvényt, amely a munkaadókat arra kötelezné, hogy hozzák nyilvánosságra a nemek közötti bérkülönbségeket.

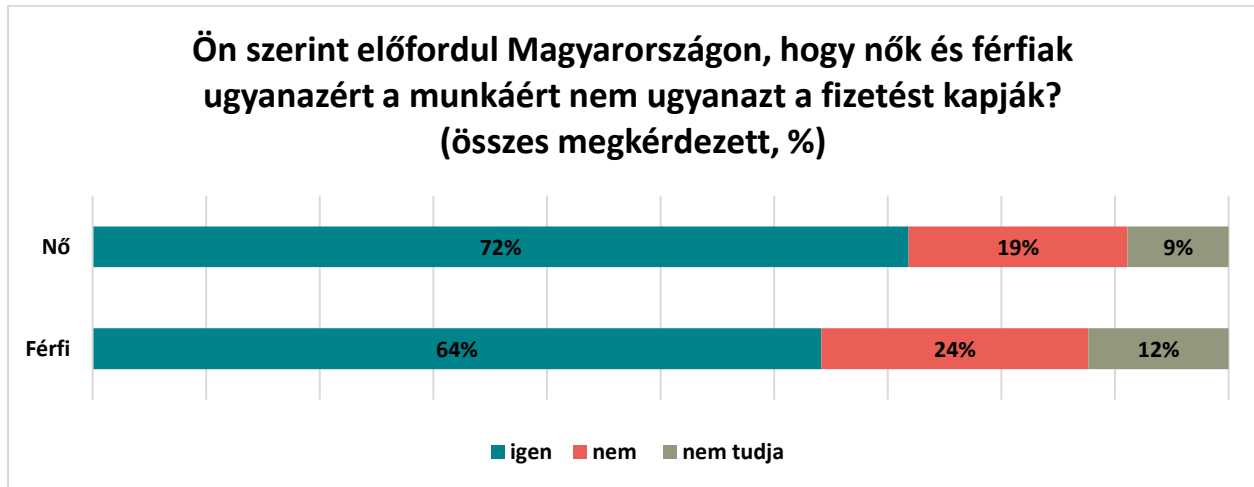
Először azt mértük fel, hogy mennyire hiszik el az emberek, hogy a nemi diszkrimináció a bérezés során egy létező gyakorlat Magyarországon. A következő kérdést tettük fel: „Ön szerint előfordul Magyarországon, hogy nők és férfiak ugyanazért a munkáért nem ugyanazt a fizetést kapják?”. A megkérdezettek több mint kétharmada úgy vélekedett, hogy előfordul a nemi alapú diszkrimináció (I. ábra). Csupán tízből két ember válaszolta, hogy ilyen nem fordul elő Magyarországon. A megkérdezettek 11 százaléka nem tudott érdemben válaszolni a kérdésre.

I. ábra

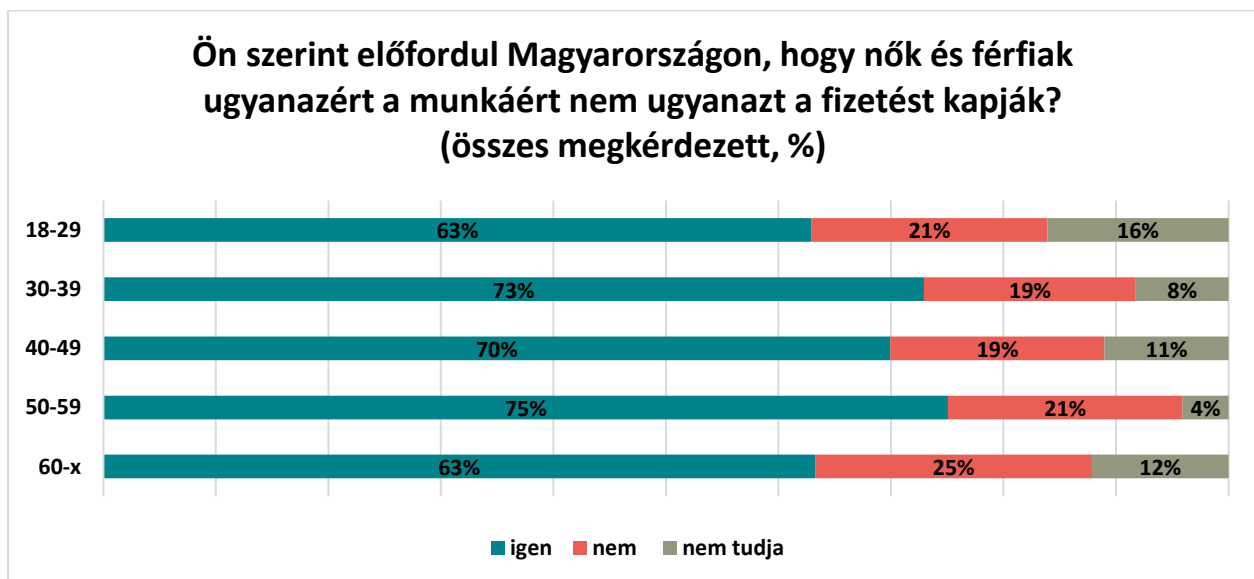
A nők és férfiak vélekedései között hibahatáron túlmutató különbség volt (2. ábra). A nők csoportjában 8 százalékponttal nagyobb arányban gondolták, hogy létezik a nemi bérdiszkrimináció (72%), mint a férfiak között (64%). A nők között alacsonyabb volt továbbá azoknak az aránya, akik nem tudtak véleményt formálni (9%), mint a férfiak között (12%).

2. ábra

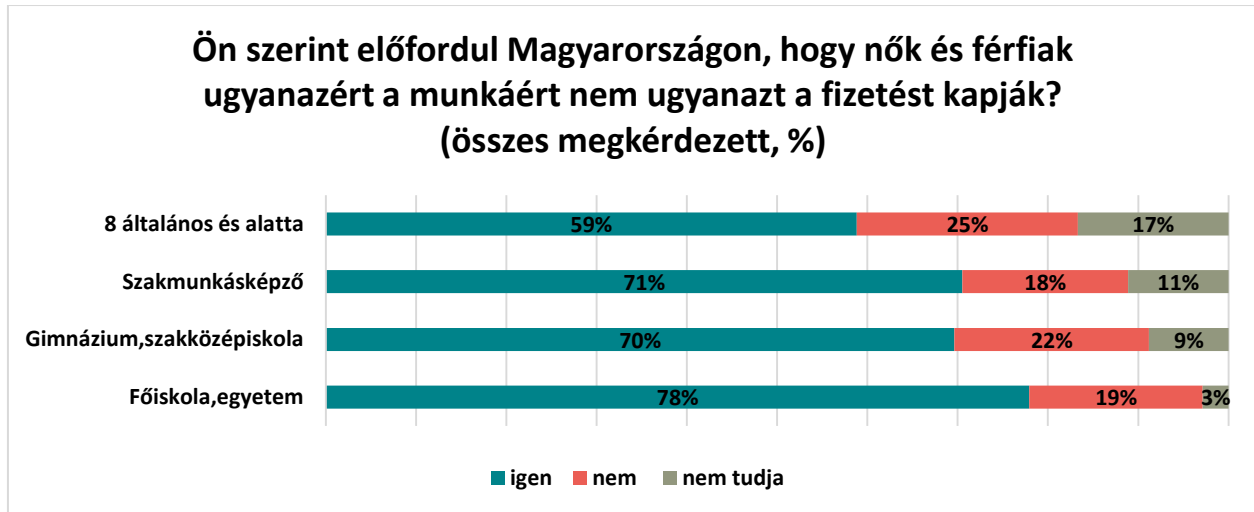
Az életkori csoportok között a középső, 30 és 59 év közötti korosztályokon belül gondolták a legtöbben (70-75%), hogy létezik a jelenség (3. ábra). A legidősebb és legfiatalabb korosztályon belül csak 63%-63% volt ez az arány, az átlagnál 5 százalékponttal kevesebb. A legidősebb csoportban volt egyedül az átlag felett (4 százalékponttal) azoknak az aránya, akik szerint nem létezik nemi bérdiszkrimináció: minden negyedik 60 év feletti így vélekedett.

3. ábra

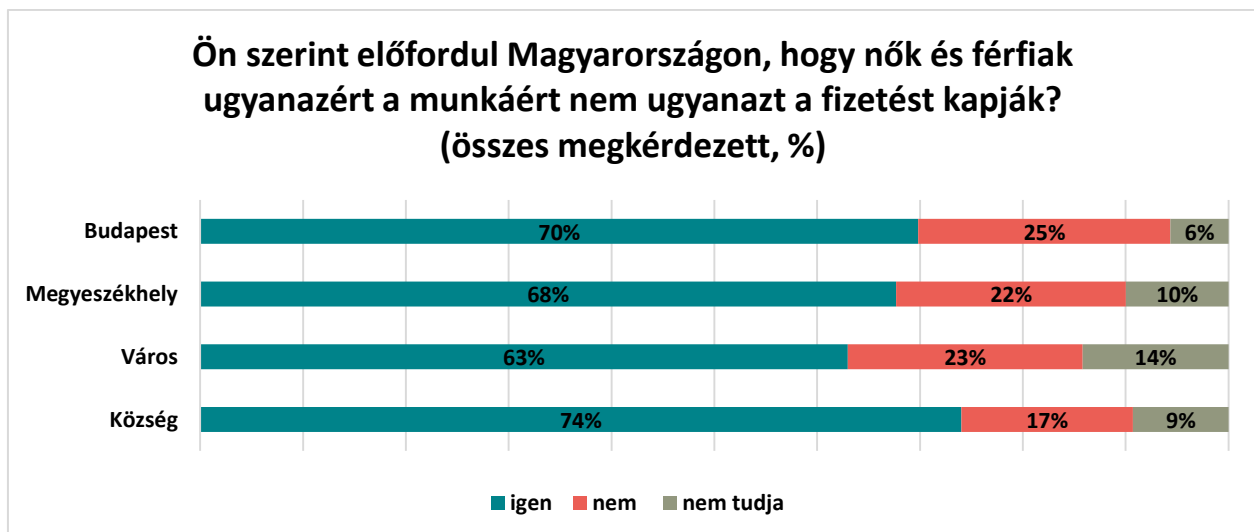
A végzettségi szinttel növekedett a diszkriminatív gyakorlatot elismerő válaszadók aránya (4. ábra). A középfokú végzettségűek átlaghoz közeli arányban válaszoltak igennel (70-71%), míg a diplomások az átlagnál 10 százalékponttal nagyobb (78%), a legfeljebb 8 általánost végzettek az átlagnál 9 ponttal kisebb (59%) arányban. Ezzel ellentétes trendet mutatott azoknak az aránya, akik nem formáltak véleményt: míg a felsőfokú végzettségűek között ez csupán 3% volt, a legalsó végzettségi kategóriában ennek közel hatszorosa, 17%.

4. ábra

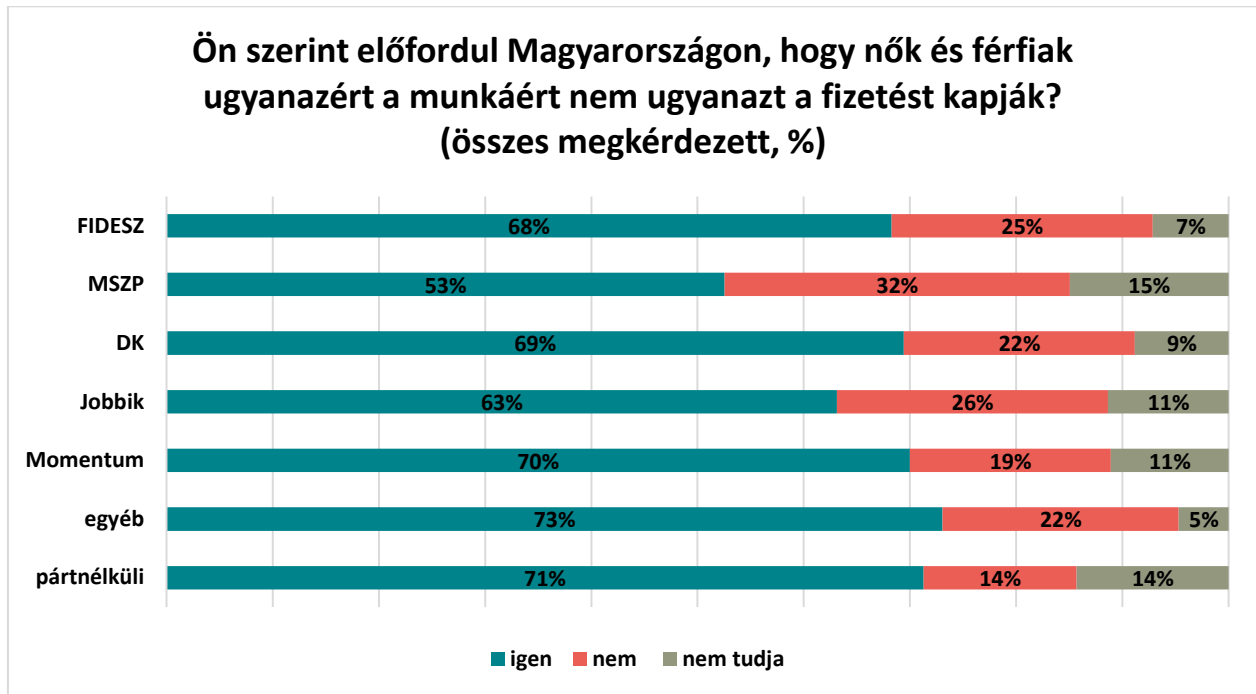
A lakóhely szerinti megoszlás alapján (5. ábra) a falvakban a legmagasabb a bérdiszkriminációt elismerő válaszadók aránya (74%), az átlagnál 6 százalékponttal magasabb. Ezt a főváros (70%), a megyeszékhelyek (68%) követik, végül a kisebb városok következnek (63%) – egyedüli kategóriaként az átlagos arányszám alatt. A gyakorlat létezését elutasítók aránya a falvakban a legalacsonyabb (17%, 4 ponttal az átlag alatt), míg a fővárosban a legmagasabb (25%, 4 ponttal az átlag felett).

5. ábra

A politikai csoportok között az MSZP, a Jobbik és a Fidesz támogatói között vannak az átlaghoz képest többen a nemi bérszakadék létezését elutasító válaszadók (6. ábra). Ebbe a csoportba tartozik a szocialisták szavazóinak 32 százaléka (11 százalékponttal az átlag felett), jobbikosok 26 százaléka (5 ponttal az átlag felett) és a kormánypártiak 25 százaléka (4 ponttal az átlag felett). Egyedül az egyéb pártok támogatói között volt érdemben (5 százalékponttal) az átlag felett a jelenség létezését elismerők aránya (73%).

6. ábra

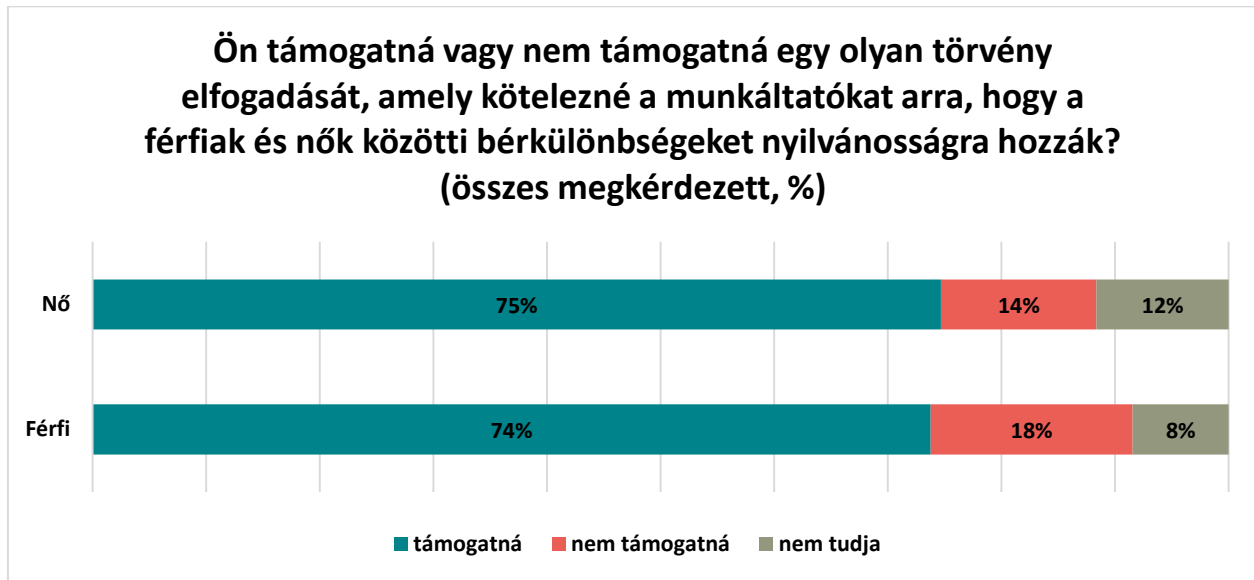
Ezt követően a nemi bérszakadékokat célzó, lehetséges törvényjavaslat támogatottságát mértük fel. A következő kérdést tettük fel a megkérdezetteknek: „*Ön támogatná vagy nem támogatná egy olyan törvény elfogadását, amely kötelezné a munkáltatókat arra, hogy a férfiak és nők közötti bérkülönbségeket nyilvánosságra hozzák?*”. A javaslat nagyon népszerűnek mondható (7. ábra), a megkérdezettek közel háromnegyede támogatja, ami még a nemi bérdiszkriminációt elismerő válaszadók arányánál is 6 százalékponttal magasabb. Csupán 16% ellenezte az ötletet, 10% pedig nem foglalt állást a kérdésben.

7. ábra

A férfiak és nők között az elutasítók és a véleményt nem formáló válaszadók tekintetében volt némi eltérés (8. ábra). A nők 4 százalékponttal kisebb arányban ellenezték a felvetést (14%), mint a férfiak (18%). A nők körében azonban ugyanennyivel nagyobb volt azoknak az aránya, akik nem foglaltak állást (12%), mint a férfiak között (8%).

8. ábra

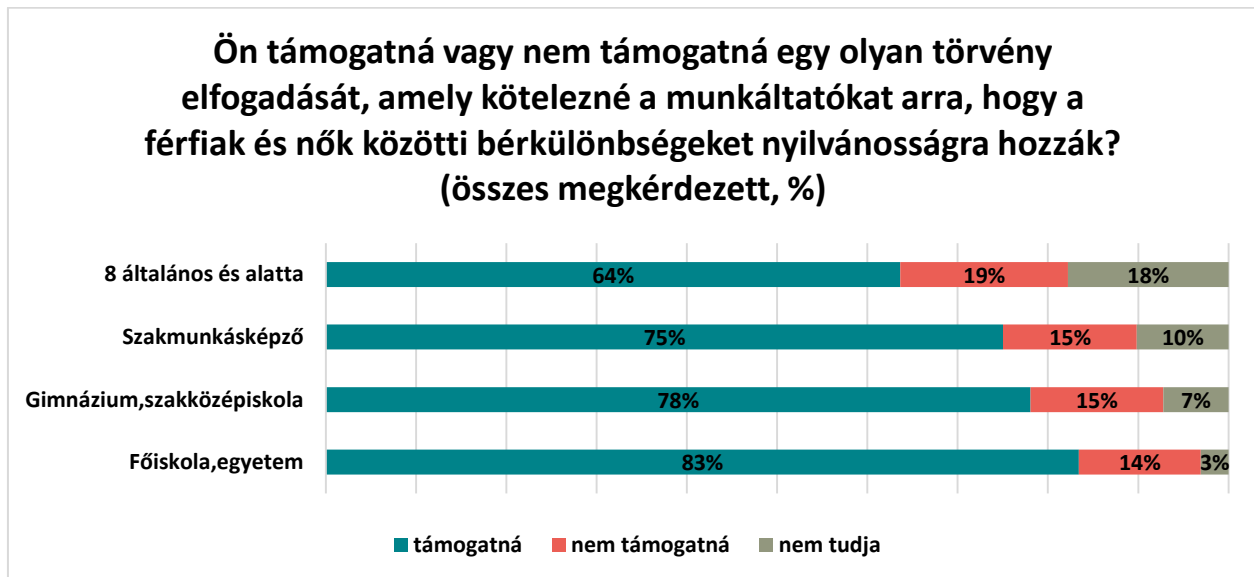
A nemek közötti bérkülönbségek transzparenciájának törvényi garanciáját legtöbbször a középső, 30 és 59 év közötti korosztályokban támogatták, ahol tízből nyolc ember a javaslat mellett állt (9. ábra). Ettől valamelyest lemaradtak a legfiatalabbak (74%), legkevésbé pedig a 60 év feletiek támogatták a felvetést (65%, 9 százalékponttal az átlag alatt). Ugyancsak a legidősebbek között voltak a legtöbbször az ellenzők (19%), valamint azok, akik nem akartak állást foglalni (16%).

9. ábra

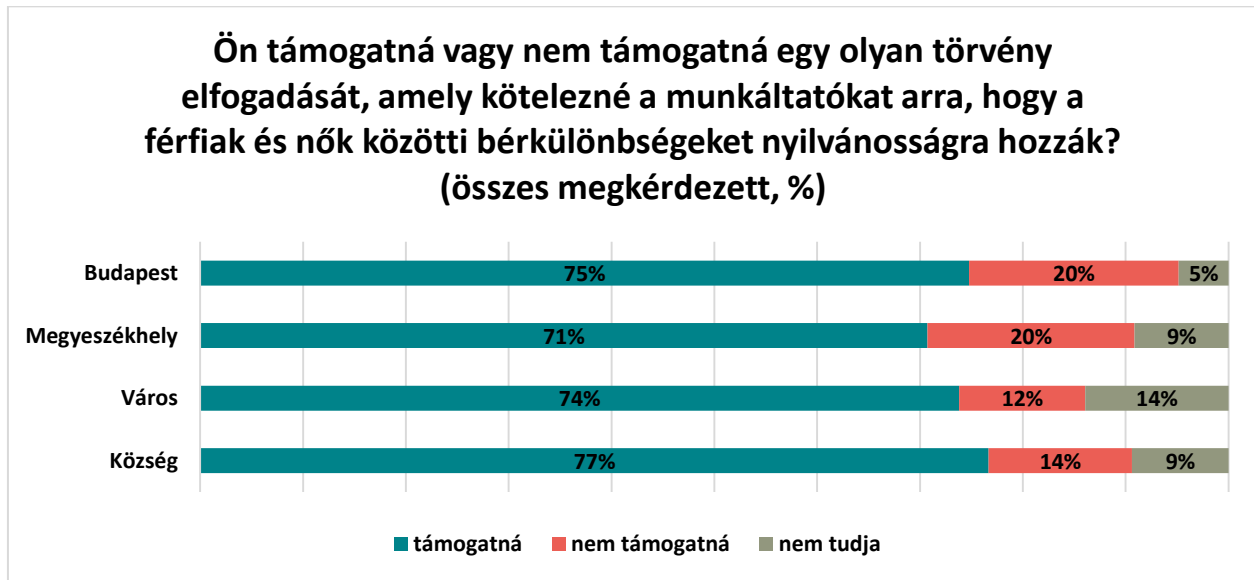
A munkahelyi diszkriminációval való találkozásról, valamint a nemi bérdiszkrimináció jelenlétéről szóló kérdésekhez hasonló mintázatot mutat a végzettségi bontás ebben a kérdésben is (10. ábra). A magasabb iskolázottsági csoportok felé haladva növekszik azoknak az aránya, akik támogatják a nemi bérszakadék törvényi felfedésének ötletét. 19 százalékpont a különbség a támogatók arányát illetően a legmagasabb és a legalacsonyabb végzettségi csoportok között: előbbiben 83%, utóbbiban csak 64% a támogatók aránya. A legfeljebb 8 általánost végzettek között a határozatlan válaszadók hatszor annyian voltak (18%), mint a diplomások között (3%).

10. ábra

Lakhely szerinti bontásban nincsenek látványos különbségek (11. ábra). A támogatók aránya egyik csoportban sem tér el az átlagtól 3 százalékpontnál többel. Az ellenzők aránya a falvakban (14%) és kisebb városokban (12%) mérsékeltebb, a megyeszékhelyeken és Budapesten láthatóan magasabb (20%-20%).

11. ábra

A pártok támogatói között csak mérsékelt különbségek vannak a kérdésben (12. ábra). A javaslat a momentumosok körében a legnépszerűbb (80%, 6 százalékponttal az átlag felett) és a jobbikosok körében van a legkevesebb támogatója (66%, 8 ponttal az átlag alatt).

12. ábra

Policy Solutions

Politikai Elemző és Tanácsadó Intézet

1065 Budapest, Révay utca 10.

(1) 4-748-748

info@policysolutions.hu

www.policysolutions.hu

POLICYSOLUTIONS